

СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЖУРНАЛ ВНУТРІШНЬОЇ ТА СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ

THE EAST EUROPE JOURNAL
OF INTERNAL AND FAMILY MEDICINE

Засновники

Харківська медична академія післядипломної освіти,
Харківська обласна організація «Асоціація лікарів
загальної практики — сімейної медицини»

Рекомендовано до друку Правлінням асоціації
лікарів загальної практики-сімейної медицини
(Протокол №3 від 20.03.2026 р.)

Заснований у 2014 року. Виходить 2 рази на рік

Свідоцтво про державну ресстрацію

друкованого засобу масової інформації
серія KB 322107-12007117 від 25.03.2016 р.

Науково-практичний журнал з дистанційної освіти

Журнал внесено в міжнародні наукометричні системи: Cross Ref, Index Copernicus, Academic Resource Index, WorldCat, Scientific Indexing Services, DRJI, ROAD, Citefactor, Open Academic Journals Index, Global Impact Factor, ESCI, Universal Impact Factor, Science Index, Google Scholar, база даних «Наукова періодика України».

Відповідальний секретар Сікало Ю.К

Заст. відповідального секретаря

Хоменко Л.О., Журавльова А.К., Лопіна Н.А.

Розробники та модератори сайту журналу

Лопіна Н.А., Рогачова Т.А.

Дизайн обкладинки Кулик В.В.

Комп'ютерна верстка Десятникова М.В.

Ум. друк. арк. 12,00.

Електронна адреса журналу:

<http://www.internalmed-journal.in.ua/>

Для кореспонденції: teraprevm@med.edu.ua

ФАКТ

Видавництво «ФАКТ»

61166, Харків, вул. Бакуліна, 11, оф. 2-26

Тел./факс: (050) 323-22-01. E-mail: publish_fakt@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3172 від 22.04.2008.

Виготовлено у ФОП В. Є. Гудзинський

Україна, 61072, м. Харків, вул. 23-го Серпня, 27.

Тел./факс: (050)343-66-17.

Журнал внесено до Переліку наукових фахових видань України з медичних наук Додаток 1 до наказу N 409 від 17.03.2020 р.

Шеф-редактор

Корж О.М.

Головний редактор

Опарін О.А.

Заступники головного редактора

Журавльова Л.В., Белозьоров І.В., Лаврова Н.В.

Редколегія:

Алієв Д.А. (Азербайджан), Біловол О.М. Білоусова О.Ю., Благовещенська А.В., Болотна Л.А., Георгіянц М.А., Железнякова Н.М., Корж М.О., Михайлов Б.В., Опарін А.Г., Пасієшвілі Л.М., Робак І.Ю., Скрипник І.М., Фадеєнко Г.Д., Фролова Т.В., Харченко Н.В., Хвисьюк М.І., Яременко О.Б.

Редакційна рада:

Абдулаєв Р.Я. (Харків), Алієв А.Д. (Азербайджан), Баран Д. (Румунія), Бодня К.І. (Харків), Бука С. (Латвія), Волосовець О.П. (Київ), Волошина О.Б. (Одеса), Жаловага А.С. (Польща), Імонов М.С. (Таджикістан), Калда Р. (Естонія), Кокко С. (Фінляндія), Лабаш П. (Словаччина), Немец Ю. (Словаччина), Орновський М. (Польща), Орловський В.Ф. (Суми), Сабіров Д.М. (Узбекістан), Салакс Ю. (Латвія), Сидорчук Л.П. (Чернівці), Хіміон Л.В. (Київ), Шадманов А.К. (Узбекістан), Шамсієв А.М. (Узбекістан), Швець О.В. (Київ), Шекера О.Г. (Київ)

Зміст

ПИТАННЯ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ.
ОРИГІНАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

- Проф. Р.Я. Абдуллаєв, проф. О.А. Опарін, доц. Т.А. Дудник,
проф. І.О. Вороньжев, проф. О.Є. Гавриков, С.Б. Довгань,
К.Г. Оганесян
Роль ультрасонографії у діагностиці травм плеча 4
- Проф. О.Є. Дубенко, проф. О.А. Опарін, доц. Л.А. Сисун
Сучасне розуміння етіопатогенезу та менеджменту
ішемічного інсульту 13
- Проф. С.В. Федьків, проф. А.Г. Опарін, проф. І.Б. Зеленецький,
доц. Н.С. Лисенко, Н.О. Оборина
Роль ультрасонографії у діагностиці стенозу
хребетного каналу. 18
- Асист. Р.Р. Абдуллаєв
Сучасне розуміння етіопатогенезу підліткового сколіозу
і дегенеративної хвороби дисків 24

ПИТАННЯ КОМОРБІДНОЇ ПАТОЛОГІЇ.
ОРИГІНАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

- Проф. А.Г. Опарін, доц. Ю.Г. Федченко,
доц. А.В. Благовещенська, доц. А.Є. Новохатня,
асист. О.М. Каширцева, асист. І.П. Кореновський,
доц. Л.О. Хоменко
Психоемоційний та вегетативний стан у хворих
на гастроєзофагеальну рефлюксну хворобу з супутнім
ожирінням 31

ПИТАННЯ АКУШЕРСТВА.
ОРИГІНАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

- Проф. Н.А. Гайструк, Л.О. Вакуленко, проф. А.Н. Гайструк
Стратегічна співпраця акушер-гінеколога та невролога
зادля збереження здоров'я жінки в умовах хронічного
стресу 39

ПИТАННЯ ТЕРАПІЇ.
ОРИГІНАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

- В.Н. Наджафова
Діагностична точність зсувнохвильової еластографії для
стадіювання фіброзу печінки у пацієнтів з діабетом
та НАЖХП 46

ПИТАННЯ РЕАБІЛОЛОГІЇ.
ОРИГІНАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

- Проф. Л.В. Андріюк, проф. Л.С. Бабінець, асист. О.В. Грабоус
Реабілітація при мінно-вибуховій травмі, практичні
орієнтири 53
- Доц. Б.А. Рогожин, проф. О.І. Сердюк, доц. З.М. Діхтяренко
Роль фізіотерапії та бальнеології в організації сучасної
реабілітаційної допомоги 60

Contents

THE QUESTION OF THE INSTRUMENTAL
DIAGNOSTICS. THE ORIGINAL STUDY

- Prof. R.Ya. Abdullaev, prof. O.A. Oparin, assoc. prof. T.A. Dudnik,
prof. I.O. Voronzhev, prof. O.E. Gavrykov, S.B. Dovgan,
K.G. Oganesyanyan
The role of ultrasonography in the diagnosis
of shoulder injuries. 4
- Prof. O.E. Dubenko, prof. O.A. Oparin, assoc. prof. L.A. Sysun
Current understanding of etiopathogenesis and management
of ischemic stroke 13
- Prof. S.V. Fedkiv, prof. A.G. Oparin, prof. I.B. Zelenetskyi,
assoc. prof. N.S. Lysenko, N.O. Oborina
The role of ultrasonography in the diagnosis
of spinal stenosis 18
- Assist. R.R. Abdullaev
Current understanding of the etiopathogenesis of adolescent
scoliosis and degenerative disc disease. 24

THE QUESTIONS OF THE COMORBID PATHOLOGY.
THE ORIGINAL STUDY

- Prof. A.G. Oparin, PHD Y.G. Fedchenko,
PHD A.V. Blagoveshchenska, PHD A.E. Novokhatnya,
PHD O.M. Kashirtseva, PHD I.P. Korenovsky,
PHD L.O. Khomenko
Psychosomatic and vegetative state in patients with
gastroesophageal reflux disease with concomitant obesity 31

THE QUESTION OF THE OBSTETRICS.
THE ORIGINAL STUDY

- Prof. N.A. Gastruk, L.O. Vakulenko, prof. A.N. Gastruk
Strategic cooperation between an obstetrician-gynecologist
and a neurologist for preserving women's health under
conditions of chronic stress 39

THE QUESTION OF THE THERAPY.
THE ORIGINAL STUDY

- V.N. Najafova
Diagnostic accuracy of shear wave elastography for staging liver
fibrosis in diabetic patients with NAFLD 46

THE QUESTION OF THE REHABILITATION.
THE ORIGINAL STUDY

- Prof. L.V. Andriyuk, prof. L.S. Babinets, asst. O.V. Grabous
Rehabilitation for mine-blast trauma, practical guidelines 53
- Assoc. prof. B.A. Rohozhyn, prof. O.I. Serdiuk,
assoc. prof. Z.M. Dikhtyarenko
The role of physiotherapy and balneology in the organization
of modern rehabilitation care 60

**ПИТАННЯ РЕАБІЛОЛОГІЇ.
ОГЛЯД**

Доц. А.Г. Захаріна, проф. Є.А. Захаріна, асист. О.М. Юрченко

Оздоровча ходьба, як невід'ємна частина реабілітації
у спорті 70

**ПИТАННЯ ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ.
ОРИГІНАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ**

І.В. Бобіна, проф. Д.М. Шиян, доц. Р.О. Сухоносов
Стародавні штучно деформовані черепа. Між наукою
і таємницею. Спадщина професора Віктора Бобіна 77

**ПИТАННЯ ЕНДОКРИНОЛОГІЇ
ТА СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ.
ОРИГІНАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ**

Проф. О.М. Корж, проф. Л.В. Черкашина, доц. Л.М. Цогоєва
Роль сімейного лікаря у ранньому виявленні та управлінні
предіабетом. 82

**ПИТАННЯ ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЇ.
ОГЛЯД**

*Проф. О.І. Сергієнко, доц. А.І. Чернобай, асп. Г.Ю. Тегельська,
доц. А.Є. Новохатня, доц. Ю.К. Сікало*
Дивертикулярна хвороба та модуляція кишкової мікробіоти:
акцент на пробіотичні засоби 87

**ПИТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я.
ОРИГІНАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ**

*Проф. О.І. Сердюк, доц. Н.В. Просолєнко, доц. І.І. Парфьонова,
доц. В.І. Крупеня, доц. Г.Є. Голованова*
Система комплаєнсу як елемент стратегічного управління
закладами охорони здоров'я 92

**ПИТАННЯ РАДІОЛОГІЇ.
ОРИГІНАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ**

А.Я. Мехієва
Клінічна значимість та подальше спостереження за випадко-
вими знахідками, виявленими при комп'ютерній томографії
та магнітно-резонансній діагностиці, для діагностики
COVID-19 100

**THE QUESTION OF THE REHABILITATION.
REVIEW**

*Assoc. prof. A.G. Zakharina, prof. E.A. Zakharina,
asst. O.M. Yurchenko*
Healthy walking as an integral part of rehabilitation
in sports 70

**THE QUESTION OF THE HISTORY OF MEDICINE.
THE ORIGINAL STUDY**

I.V. Bobina, prof. D.M. Shiyan, assoc. prof. R.O. Sukhonosov
Ancient artificially deformed skulls. Between science and mystery.
The legacy of professor-anatomist Viktor Bobin 77

**THE QUESTION OF THE ENDOCRINOLOGY
AND FAMILY MEDICINE.
THE ORIGINAL STUDY**

Prof. O.M. Korzh, prof. L.V. Cherkashyna, assoc. prof. L.M. Tsogoeva
The role of the family doctor in the early detection and
management of prediabetes 82

**THE QUESTION OF THE GASTROENTEROLOGY.
REVIEW**

*Prof. O.I. Sergienko, assoc. prof. A.I. Chernobai, asp. G.Yu. Tegelska,
assoc. prof. A.I. Novokhatnya, assoc. prof. Yu.K. Sikalo*
Diverticular disease and gut microbiota modulation: a focus on
probiotics 87

**THE QUESTION OF THE NATIONAL
HEALTH CARE SYSTEM.
THE ORIGINAL STUDY**

*Prof. O. Serdiuk, assoc. prof. N. Prosolenko, assoc. prof. I. Parfonova,
assoc. prof. V. Krupenia, assoc. prof. H. Holovanova*
Compliance System as an Element of Strategic Management of
Healthcare Institutions 92

**THE QUESTION OF THE RADIOLOGY.
THE ORIGINAL STUDY**

A.Y. Mehtiyeva
Clinical relevance and follow-up of incidental computed
tomography imaging and magnetic resonance
imaging findings for COVID-19 diagnosis 100